

JZU INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVSTVO

1. Decembar, 2011.

Svjetski dan borbe protiv HIV/AIDS-a

Epidemiološka situacija

Na inicijativu Svjetske zdravstvene organizacije i Generalne skupštine Ujedinjenih nacija od kraja 80-tih godina prošlog vijeka u svijetu se obilježava „1. Decembar“ - Svjetski dan borbe protiv HIV/AIDS-a“. Cilj obilježavanja ovog datuma je podizanja svijesti o problematici HIV/AIDS-a kao globalnom problemu.

Prema poslednjim podacima WHO i UNAIDS-a za 2010 god. procjenjuje da u svijetu sa HIV-om živi oko 34 miliona osoba, 2,7 miliona je novoinficiranih u 2010. godini, a 1,8 miliona je umrlo kao posljedica bolesti povezanih sa AIDS-om.

Podaci, takođe, pokazuju da je broj novoinficiranih na globalnom nivou u padu za 21% u odnosu na 1997 god. što se najviše odnosi na Subsaharsku regiju, Južnu i Jugoistočnu Aziju, a isti postotak smanjenja (21%) je zabilježen za smrti povezane sa AIDS-om u odnosu na 2005. godinu.

Trend povećanja novoinficiranih HIV-om, zabilježen je u zemljama Istočne Evrope, Centralne Azije, Bliskog istoka, Sjeverne Afrike i Okeanije.

Prema istim izvorima u nisko i srednje razvijenim zemljama od ukupno 14,2 miliona ljudi kojima je indikovana antiretrovirusna terapija, 6,6 miliona (47%) je imalo pristup terapiji, što je značajno uticalo smanjenje smrtnosti i spašavanje života.

Najnovija istraživanja pokazuju da antiretrovirusna terapija osim što produžava život i dovodi do pada smrti povezanih sa AIDS-om, značajno doprinosi i vrlo je efikasna u prevenciji HIV infekcije među parovima.

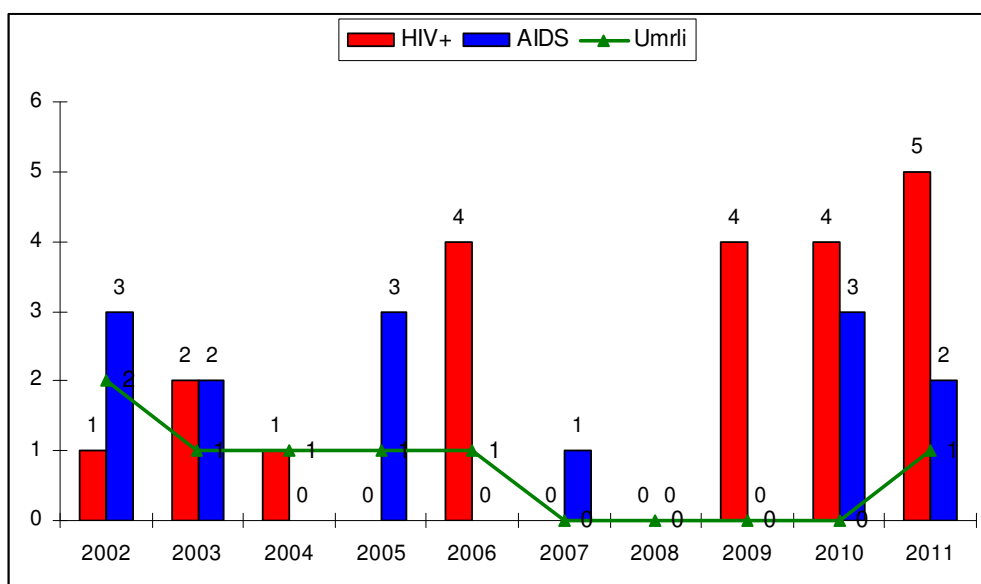
Prvi registrovani slučaj od HIV/AIDS-a u Bosni i Hercegovini zabilježen 1986 godine, i do sada ukupno je registrovano **196** osoba, od toga **116** je AIDS. Prema polnoj strukturi većina su osobe muškog pola (78,6%), a glavni put prenosa je heteroseksualni (56,1%), a zatim homo i biseksualni (21,9%). U odnosu na uzrasne grupe, najveći broj registrovan je u uzrastu 20-29 godina (29,1%), zatim 40-49 godina (23%).

Broj oboljelih od HIV/AIDS-a u opštoj populaciji je ispod 1% a u grupama koje se nalaze u povećanom riziku ispod 5%, što Bosnu i Hercegovinu svrstava u zemlje sa niskom prevalencom.

Uzimajući u obzir sve faktore koje doprinose pojavi i širenju ove bolesti kao i situaciju u okruženju, epidemiološka situacija u Bosni i Hercegovini je nesigurna a prognoza je neizvjesna.

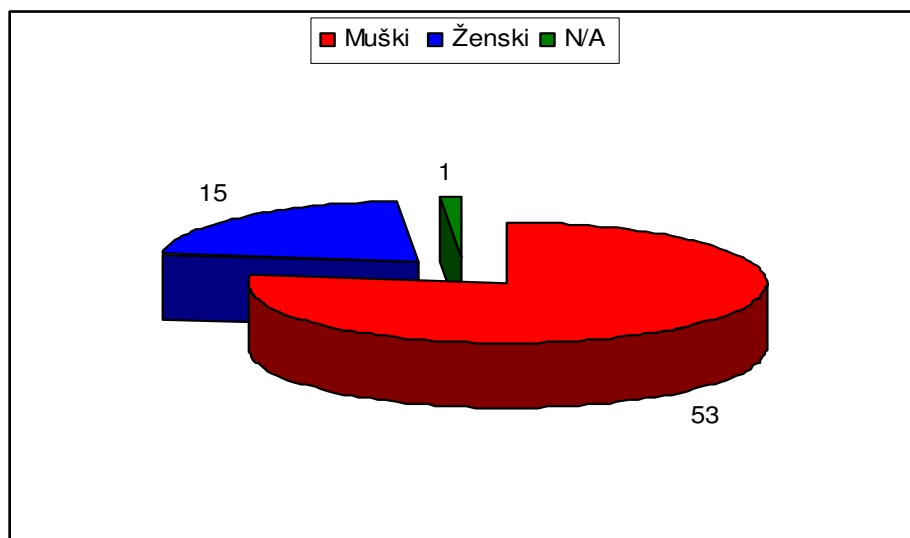
U Republici Srpskoj do sada je ukupno registrovano **69** osoba sa HIV/AIDS-om, a od toga u 2011 godini su registrovano **7** novih slučajeva (**5 HIV+, 2 AIDS**), a **1** osoba oboljela od AIDS-a je umrla. Distribucija oboljelih i umrlih od HIV/AIDS-a u zadnjih 10 godina prikazana je na grafikonu 1.

Grafikon 1. Distribucija oboljelih i umrlih od HIV/AIDS-a od 2002-2011.god.

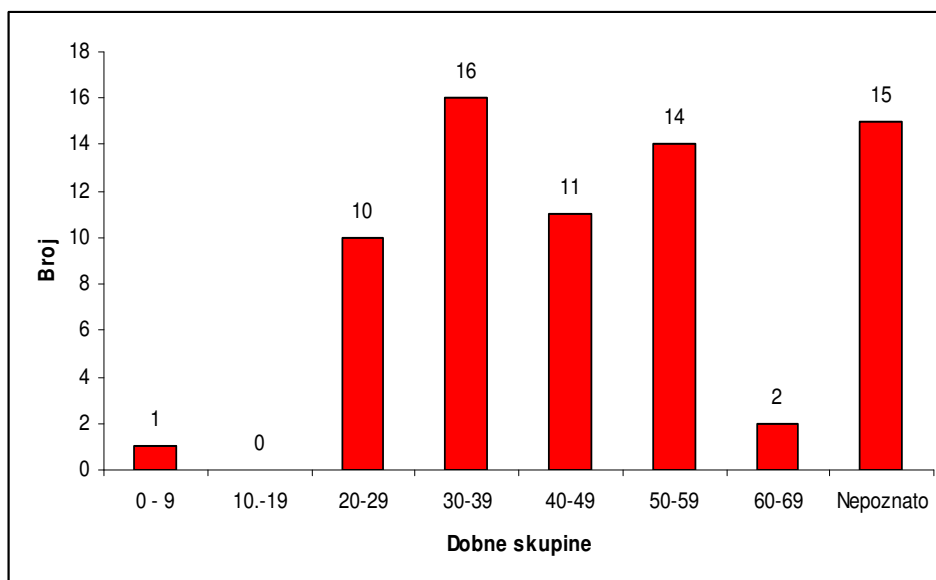
Prema polnoj pripadnosti od ukupnog broja registrovanih najveći broj su osobe muškog pola (53) (grafikon 2).

Grafikon 2. Distribucija registrovanih od HIV/AIDS-a prema polu

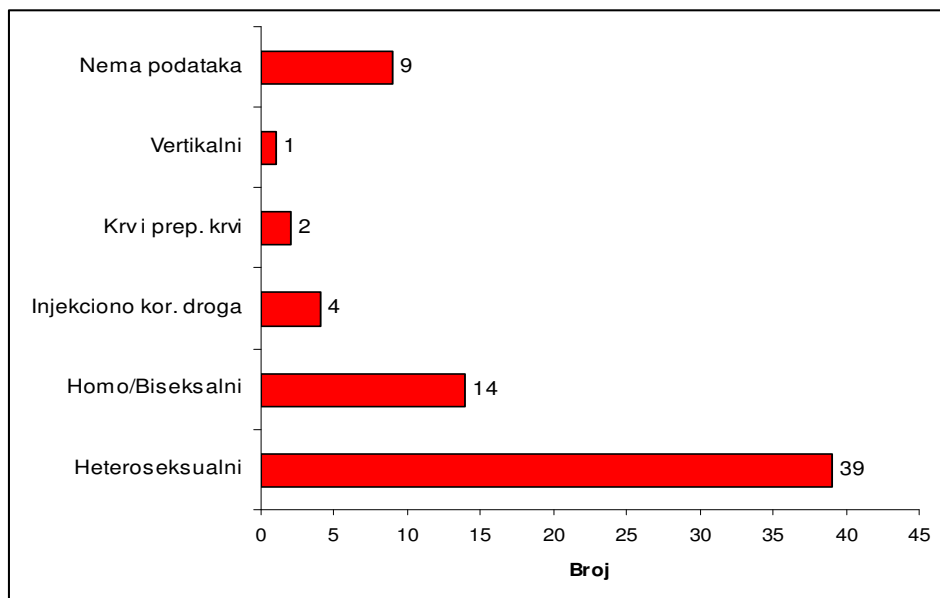
Analizom registrovanih prema uzrastu, najveći broj je u dobnoj skupini 30-39, zatim 50-59, a za 15 osoba koje su registrovane kao nosioci HIV-a u periodu 1999-2002, ne postoje podaci o godini rođenja, (grafikon 3).

Grafikon 3. Distribucija registrovanih lica od HIV/AIDS-a prema dobnim skupinama

Glavni i najučestaliji put prenosa HIV infekcije je heteroseksualni kontakt, zatim homo/biseksualni (grafikon 4).

Grafikon 2. Putevi i načini prenosa HIV infekcije

Trenutno u Republici Srpskoj pod terapijskim tretmanom je 19 osoba, a jedno lice je pod zdravstvenim nadzorom. Od posljedica AIDS-a u Republici Srpskoj je do sada umrlo 16 osoba, a u 2011. registrovan je 1 smrtni ishod.

U Republici Srpskoj se u kontinuitetu sprovode određeni programi i aktivnosti u vezi kontrole, nadzora i prevencije HIV/AIDS-a. Sve aktivnosti su podržane od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, u saradnji sa svim zdravstvenim institucijama kao i drugim vladinim institucijama i nevladinim/civilnim sektorom koji ima veoma značajnu ulogu a posebno u terenskom dijelu aktivnosti.

Mr sci. dr Ljubica Jandrić,
spec. epidemiolog